

Comenius – Partnerskie Projekty Szkół w statystyce – edycje z lat 2007, 2008 oraz wybrane zestawienia danych dla selekcji 2009 roku według aktualnego stanu procesu

Program „Uczenie się przez całe życie” – Partnerskie Projekty Szkół jest kontynuacją programu Socrates – Comenius, Partnerskie Projekty Szkolne realizowanego w latach 2000 – 2006 i bazuje na doświadczeniach programów europejskich realizowanych w latach poprzednich. Program dotyczy potrzeb dydaktycznych osób korzystających z edukacji na poziomie przedszkolnym i szkolnym. W latach 2007, 2008 realizowane były wielostronne i dwustronne projekty szkół na znowelizowanych w stosunku do Socratesa zasadach i opierające się na partnerstwie szkół oraz współpracujących z nimi instytucji stowarzyszonych. W roku 2009 oferta dla szkół poszerzona została o możliwość uczestnictwa w programie Regio. Partnerstwo tego programu składa się z konsorcjów (w każdym z regionów) zawierających jednostkę samorządu terytorialnego lub kuratorium oświaty, szkołę oraz inną organizację. Jednostką aplikującą i koordynatorem projektu jest jednostka samorządu terytorialnego lub kuratorium oświaty regionu, szkoła jest współrealizatorem projektu.

Tabela nr 1 Zestawienie liczby wniosków i przyznanych środków finansowych na realizację projektów w wyniku selekcji do programu „Uczenie się przez całe życie” – lata 2007, 2008.

Typ projektów	Rok	Liczba projektów w edycji	Liczba projektów zaakceptowanych do realizacji	Liczba koordynatorów z Polski	Liczba partnerów z Polski	Środki finansowe przyznane na realizację projektów [Eur]	Województwa przodujące/liczba realizowanych projektów
Wielostronne	2007	1424	657	130	527	7349000	Śląskie / 175
Dwustronne		166	28 (**)	18	10	512000	Mazowieckie / 55 Małopolskie / 49 Wielkopolskie / 47
RAZEM:		1590	685	148	537	7861000	
Wielostronne	2008	883	400 (***)	85	315	8005000	Śląskie / 116
Dwustronne		162	25 (**)	14	11	520000	Mazowieckie / 39 Wielkopolskie / 37 Pomorskie / 28
RAZEM:		1045	425	99	326	8525000	

Źródło danych: FRSE, dane własne

(*) – w pierwszej selekcji wniosków programu „Uczenie się przez całe życie” zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej za priorytetowe uznano projekty, których realizację rozpoczęto w programie Socrates

(**) – zgodnie z dokumentem programowym, w latach 2007, 2008 na projekty partnerskie przeznaczono 75 % środków dedykowanych na finansowanie programu Comenius – Szkolne Projekty Partnerskie

(***) – dwie szkoły polskie wycofały się z uczestnictwa w realizacji projektów partnerskich po zamknięciu etapu selekcji, środki finansowe przyznane na realizację tych projektów wynosiły 40 000 Eur i zostały przekazane na realizację wizyt przygotowawczych oraz indywidualnych mobilności uczniów.

Tabela nr 2 Zestawienie liczby wniosków, środków finansowych, typu aplikujących na realizację projektów wielostronnych i dwustronnych – selekcja do programu „Uczenie się przez całe życie” – edycja 2009.

a) zestawienie środków finansowych i liczby projektów według statusów projektów na dzień 19-05-2009:

Projekty partnerskie – edycja 2009	Bieżący status z dnia: 19-05-2009; w trakcie 1 rundy alokacji środków finansowych	Środki finansowe – kontrola na poziomie NA [Eur]	Liczba projektów	Środki finansowe – kontrola na poziomie NA [Eur]	Liczba projektów
Wielostronne	Rejected Eligibility check	54000	3	479000	25
	Rejected Partnership Eligibility check	425000	22		
	Waiting Partnership Eligibility Check	3668000	180	16657000	811
Waiting Budget allocation 1st run	12989000	631			
Dwustronne	Rejected Eligibility check	219000	11		

	Rejected	Preselection	438000	22	657000	33
	Reserve list preselection		2190000	104	2871000	135
	Pending match		681000	31		

b) zestawienie liczby projektów i środków finansowych w rozkładzie regionalnym

Akcja	Województwo	Liczba koordynatorów	Liczba partn.	Liczba placówek razem:	Środki finansowe [Eur]
Wielostronne	Lubuskie	1	13	14	264000
	Opolskie	5	20	25	531000
	Zachodniopomorskie	3	23	26	501000
	Świętokrzyskie	2	25	27	594000
	Podlaskie	5	22	27	549000
	Kujawsko-Pomorskie	5	23	28	556000
	Lubelskie	6	23	29	600000
	Warmińsko-Mazurskie	6	23	29	582000
	Łódzkie	9	21	30	663000
	Dolnośląskie	8	29	37	777000
	Pomorskie	6	32	38	753000
	Mazowieckie	11	46	57	1209000
	Podkarpackie	11	46	57	1194000
	Małopolskie	13	53	66	1401000
	Wielkopolskie	11	65	76	1503000
	Śląskie	40	167	207	4211000
	Brak danych			63	63
		142	694	836	17136000
Dwustronne	Lubuskie		1	1	15000
	Opolskie	1	1	2	39000
	Podlaskie	2	1	3	54000
	Świętokrzyskie		4	4	78000
	Dolnośląskie	3	3	6	126000
	Pomorskie	3	3	6	117000
	Warmińsko-Mazurskie	5	2	7	141000
	Lubelskie	6	2	8	174000
	Kujawsko-Pomorskie	3	6	9	189000
	Łódzkie	5	5	10	231000
	Zachodniopomorskie	6	4	10	204000
	Mazowieckie	11	3	14	309000
	Podkarpackie	11	5	16	321000
	Małopolskie	8	10	18	387000
	Wielkopolskie	13	10	23	498000
Śląskie	16	15	31	645000	
		93	75	168	3528000
		RAZEM:		1004	20664000

c) zestawienie typów najczęściej wybieranych mobilności

Projekty partnerskie	Kod mobilności	Liczba partn.
Wielostronne	COM-12M	278
	COM-24M	525
	COM-4M	8

	COM-8M	25
Dwustronne	COM-12B	56
	COM-24B	112
RAZEM:		1004

d) zestawienie projektów wielostronnych i dwustronnych według tematyki projektu

<i>Tematyka projektów wielostronnych</i>	<i>Liczba proj.</i>	<i>Tematyka projektów dwustronnych</i>	<i>Liczba proj.</i>
Broad, general programmes	3	Literacy	1
Physics	9	Mathematics	3
Chemistry	9	Chemistry	3
Mathematics	17	Religion/Ethics	4
Economy and business	22	Biology	5
Religion/Ethics	34	Economy and Business	6
Vocational subjects	38	Music	7
Biology	41	Health Education	7
Music	62	Sports	9
Sports	65	Other basic programmes	11
Mother tongue	71	Vocational subjects	12
Other basic programmes	76	Mother Tongue	13
Geography	92	Civics	18
Health education	92	Environmental education	21
Civics	118	Geography	28
History	155	Arts and crafts	31
Environmental education	189	History	54
Arts and crafts	198	New Technologies	64
New technologies	312	Foreign Language	142
Foreign language	476		

e) zestawienie projektów dwustronnych według celów obiektowych

<i>Kod</i>	<i>Cele obiektowe</i>	<i>Liczba proj.</i>
COM-OpObj-6	To support improvements in pedagogical approaches and school management	31
COM-OpObj-5	To enhance the quality and European dimension of teacher training	35
COM-OpObj-4	To support the development of innovative ICT-based content, services, pedagogies and practice in lifelong learning - COM	100
COM-OpObj-3	To encourage the learning of modern foreign languages - COM	135
COM-OpObj-1	To improve the quality and to increase the volume of mobility involving pupils and educational staff in different member states	167
COM-OpObj-2	To improve the quality and to increase the volume of partnerships between schools in different member states, so as to involve at least 3 million pupils in joint educational activities during the period of the programme	168

f) zestawienie projektów wielostronnych według celów obiektowych

<i>Kod</i>	<i>Cele obiektowe</i>	<i>Liczba proj.</i>
	Brak danych	2
COM-SpObj-a	To develop knowledge and understanding among young people and educational staff of the diversity of European cultures and languages and its value	2
COM-OpObj-5	To enhance the quality and European dimension of teacher training	297
COM-OpObj-6	To support improvements in pedagogical approaches and school management	332
COM-OpObj-4	To support the development of innovative ICT-based content, services, pedagogies and practice in lifelong learning - COM	552
COM-OpObj-3	To encourage the learning of modern foreign languages - COM	635

COM-OpObj-2	To improve the quality and to increase the volume of partnerships between schools in different member states, so as to involve at least 3 million pupils in joint educational activities during the period of the programme	710
COM-OpObj-1	To improve the quality and to increase the volume of mobility involving pupils and educational staff in different member states	717

g) zestawienie aplikujących według typu instytucji

Kod	Typ placówki edukacyjnej	Liczba partn.
Projekty wielostronne:		
ASC	ASC-associations working in the field of lifelong learning, including students', trainees', pupils', teachers', parents' and adult learners' associations	1
EDU-HEIVoc	EDU-HEIVoc-Vocational training institute tertiary level	1
EDU-SCHArt	EDU-SCHArt-Secondary art education	1
EDU-SCHNur	EDU-SCHNur-Pre-primary school	17
EDU-SCHPrm	EDU-SCHPrm-Primary school	303
EDU-SCHSec	EDU-SCHSec-General secondary school	399
EDU-SCHVoc	EDU-SCHVoc-Vocational or technical secondary school	61
EDU-SpNeed	EDU-SpNeed-Establishment for learners / pupils with special needs	24
OTH	OTH-Other	13
PUB	PUB-the persons and bodies responsible for systems and policies concerning any aspect of lifelong learning at local, regional and national level	1
	Brak danych	15
Projekty dwustronne:		
EDU-SCHArt	EDU-SCHArt-Secondary art education	1
EDU-SCHPrm	EDU-SCHPrm-Primary school	14
EDU-SCHSec	EDU-SCHSec-General secondary school	125
EDU-SCHVoc	EDU-SCHVoc-Vocational or technical secondary school	21
EDU-SpNeed	EDU-SpNeed-Establishment for learners / pupils with special needs	2
OTH	OTH-Other	5

Źródło danych: baza LLPLink do programu „Uczenie się przez całe życie”

Tabela nr 3 Zestawienie liczby wniosków, środków finansowych, typu aplikujących na realizację projektów Regio – selekcja do programu „Uczenie się przez całe życie” – edycja 2009.

b) zestawienie środków finansowych i liczby projektów według statusów projektów na dzień 21-05-2009:

Projekty partnerskie Regio – edycja 2009	Bieżący status z dnia: 21-05-2009; w trakcie 1 rundy alokacji środków finansowych	Środki finansowe – kontrola na poziomie NA [Eur]	Liczba projektów	Środki finansowe – kontrola na poziomie NA [Eur]	Liczba projektów
Regio	_Reserve list preselection	745500	11		
	Pending match	1038023,89	20	1783523,89	31
	Rejected Eligibility check	38834	1		
	Rejected Preselection	496535	10	535369	11

c) zestawienie środków finansowych instytucji koordynujących polskie projekty Regio według regionów

<i>Region</i>	<i>Liczba instytucji koordynujących</i>	<i>Środki finansowe instytucji koordynujących [Eur]</i>
Lubelskie	1	13900
Świętokrzyskie	1	25000
Zachodniopomorskie	1	24900
Opolskie	1	25000
Kujawsko-Pomorskie	1	35500
Pomorskie	1	45000
Mazowieckie	2	54600
Małopolskie	2	59500
Śląskie	3	89000
Podkarpackie	4	79815,89
Wielkopolskie	5	143788
RAZEM:	22	596003,89

d) zestawienie środków finansowych polskich instytucji partnerskich w projektach Regio według regionów

<i>Region</i>	<i>Liczba instytucji partnerskich</i>	<i>Środki finansowe instytucji partnerskich [Eur]</i>
Brak danych	1	34300
Łódzkie	2	63600
Mazowieckie	3	95000
Śląskie	4	139500
Podkarpackie	2	72334
Świętokrzyskie	1	36350
Wielkopolskie	4	115200
Zachodniopomorskie	2	46100
Kujawsko-Pomorskie	1	40000
RAZEM:	20	642384

Źródło danych: baza LLPLink do programu „Uczenie się przez całe życie”

W edycjach 2007 i 2008 selekcja projektów zatwierdzonych formalnie odbywała się na poziomie międzyagencyjnym, podstawą kwalifikacji szkół były listy rankingowe według punktacji przyznanej przez dwóch niezależnych ekspertów zewnętrznych. Podkreślmy wysoką jakość projektów przygotowanych przez szkoły polskie w dwóch pierwszych edycjach programu „Uczenie się przez całe życie”, np. średnia punktów przyznanych przez ekspertów dla projektów polskich w roku 2008 wyniosła 82,3 na 100 możliwych do uzyskania (dane Komisji Europejskiej). W 2008 roku do realizacji zakwalifikowano w sumie 425 partnerskich projektów szkół, w tym 400 wielostronnych i 25 dwustronnych. Dwie szkoły polskie wycofały się z realizacji projektów. Z braku środków finansowych aż 361 projektów wielostronnych nie zostało zakwalifikowanych do realizacji.

W obu edycjach programu województwo śląskie wyraźnie góruje liczbą szkół uczestniczących w programie „Uczenie się przez całe życie” nad innymi wyróżniającymi się województwami: mazowieckim, małopolskim i wielkopolskim. Biorąc pod uwagę liczbę szkół wyłonionych w wyniku selekcji (116), a także liczbę szkół koordynujących projekty w województwie śląskim (24) można

wnioskować, że projekty przygotowane przez placówki edukacyjne tego województwa w 2008 roku były wyjątkowo dobrze opracowane w zestawieniu z innymi europejskimi projektami.

W latach 2007-2009 (I edycja programu) projekty wielostronne realizuje lub realizowało 15 placówek wychowania przedszkolnego, 272 placówki kształcenia podstawowego oraz 357 placówek kształcących na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym. 148 polskich szkół podjęło trud koordynowania prac przy realizacji projektów wielostronnych i dwustronnych.

W latach 2008-2010 projekty partnerskie realizuje co najmniej 18 placówek wychowania przedszkolnego, 140 szkół podstawowych około 221 placówek kształcących na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym (w tym 36 średnich szkół zawodowych) a także 9 instytucji dla uczniów/studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. 99 polskich szkół będzie koordynowało prace przy realizacji projektów wielostronnych i dwustronnych. Prace w projektach wspierać będą partnerzy stowarzyszeni¹, w sumie 154 instytucje typu stowarzyszenia, władze lokalne i regionalne oraz przedsiębiorstwa.

W programie „Uczenie się przez całe życie” celem wszystkich projektów wielostronnych jest realizacja dwóch podstawowych zadań operacyjnych:

- *podnoszenie jakości i zwiększanie mobilności uczniów i nauczycieli,*
- *podnoszenie jakości i zwiększanie liczby projektów realizowanych pomiędzy instytucjami w poszczególnych państwach członkowskich, aby zaangażować co najmniej 3 miliony uczniów w działania edukacyjne podczas trwania programu.*

Szkoły deklarowały wypełnianie w trakcie realizacji projektu jednego z dodatkowych ogólnych celów operacyjnych programu wymienionych w tabeli nr 2.

Tabela nr 4 Procentowe zestawienie beneficjentów programu „Uczenie się przez całe życie” według zadeklarowanych do realizacji celów operacyjnych programu w edycjach 2007 i 2008.

Cele operacyjne programu:	Placówki, które zadeklarowały realizację	
	Edycja 2007 (N=685)	Edycja 2008 (N=425)
<i>wspieranie nauki języków obcych</i>	45,1%	42,6%
<i>wspieranie rozwoju materiałów, usług, praktyk i metod pedagogicznych opartych na wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych (ITK)</i>	23,6%	35,8%
<i>podnoszenie jakości i wymiaru europejskiego w kształceniu nauczycieli</i>	4,4%	13,9%
<i>wspieranie innowacji w doskonaleniu podejść pedagogicznych i sposobach zarządzania szkołą</i>	8,9%	17,4%

Źródło danych: FRSE, dane własne z formularzy aplikacyjnych

Zgłoszone projekty partnerskie odnosiły się do ustalonych w programie „Uczenie się przez całe życie” priorytetów europejskich. W edycji 2008 roku były to:

- *rozwijanie dowolnej z ośmiu kluczowych kompetencji² określonych w zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady* - realizację tego priorytetu wskazało 200 jednostek,
- *przezwyciężenie ograniczeń społeczno-ekonomicznych oraz zmniejszenie odsetka uczniów przerywających naukę* - wskazało 125 jednostek,
- *rozwijanie kreatywności i zachęcanie do innowacji* – wybrały 164 jednostki
- *zwiększenie udziału w możliwościach edukacyjnych poprzez aktywność sportową* – wybrało 57 szkół.

¹ Partnerzy stowarzyszeni to instytucje takie jak: stowarzyszenia, władze lokalne i regionalne, przedsiębiorstwa itp., aktywnie wspierające prace i działania związane z projektem. Instytucje te nie posiadają jednak statusu „oficjalnego” uczestnika oraz nie otrzymują dofinansowania z programu Comenius.

² Wykaz kompetencji kluczowych: porozumiewanie się w języku ojczystym, porozumiewanie się w językach obcych, kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, kompetencje informatyczne, umiejętność uczenia się, kompetencje społeczne i obywatelskie, inicjatywność i przedsiębiorczość, świadomość i ekspresja kulturalna.

Spójrzmy jak planowano realizację pierwszego z zadań operacyjnych. Na etapie wniosku szkoły uczestniczące w projektach planowały wyjazdy zagraniczne³, w ramach projektów wielostronnych i dwustronnych zaplanowano wyjazdy uczniów, personelu i partnerów stowarzyszonych:

W latach 2007 -2009:

- 14527 uczniów w tym 447 uczniów ze specjalnymi potrzebami,
- 18050 personelu w tym 21 nauczycieli ze specjalnymi potrzebami,
- 300 osób z instytucji nazywanych partnerami stowarzyszonymi.

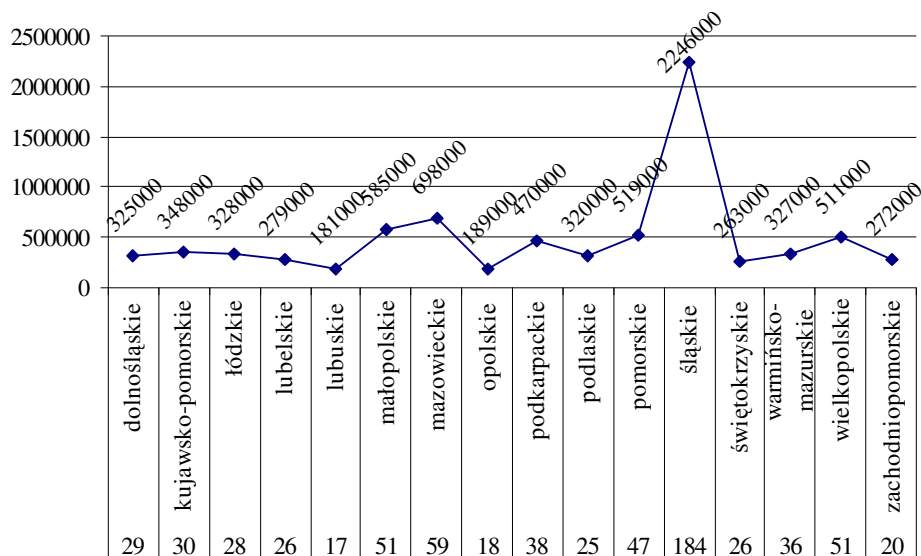
W latach 2008 -2010:

- 4478 uczniów,
- 4267 personelu.

Polscy beneficjenci programu uczestniczą w: *spotkaniach roboczych, wymianie klas/uczniów, wymianie nauczycieli, wizytach studyjnych dyrektorów szkół oraz stażach.*

Wykres nr 1 Liczba wniosków oraz przyznane środki finansowe na realizację partnerskich projektów szkolnych Comenius w programie „Uczenie się przez całe życie” według regionów:

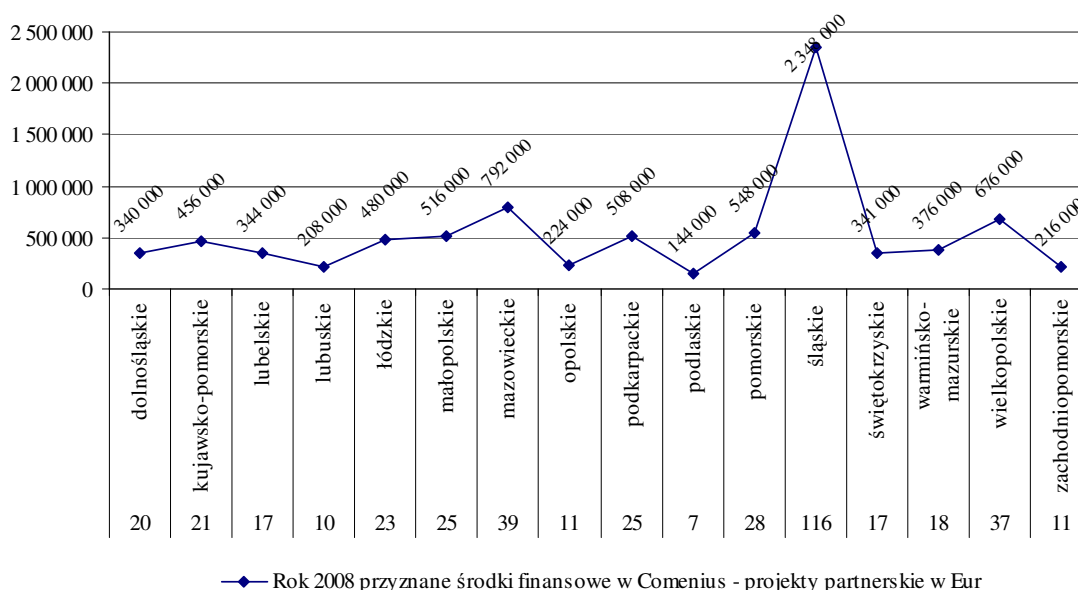
a) edycja 2007

—◆— Rok 2007 przyznane środki finansowe w Comenius - projekty partnerskie w Eur

³ Finansowane mogą być tylko wyjazdy zagraniczne do szkół, które otrzymają dofinansowanie na realizację projektu szkolnego lub na działania organizowane w ramach projektów lub sieci w programie „Uczenie się przez całe życie”, np. konferencje w ramach sieci tematycznych Comeniusa

b) edycja 2008

Źródło danych: FRSE, dane własne

Trwa realizacja projektów pierwszej i drugiej edycji programu „Uczenie się przez całe życie”. Do września 2008 roku zakończono realizację 345 projektów wielostronnych, realizacja pozostałych zostanie zamknięta w roku 2009. Polska Narodowa Agencja dysponuje końcowymi raportami opisowymi z realizacji projektów oraz 300 raportami z danymi statystycznymi podsumowującymi tę realizację. Fundacja nie kontroluje poprawności danych podawanych przez beneficjentów w raportach statystycznych wyrażają one samoocenę koordynatorów projektów. Z drugiej strony pracownicy merytoryczni Agencji oceniają opisowe raporty końcowe beneficjentów między innymi pod kątem: treści projektu, stopnia osiągniętych celów zadeklarowanych we wniosku, wymiernych efektów, jakości ewaluacji i monitoringu przeprowadzonego przez partnerów. W sumie projekt może uzyskać 44 punkty z oceny realizacji. A oceniający może zakwalifikować go jako projekt niskiej jakości (12-19 pkt), projekt standardowy (20-24 pkt), projekt wyróżniający się (25-39 pkt), przykład dobrej praktyki (40-44 pkt).

Ocena realizacji projektów w edycji 2007 roku na podstawie raportów statystycznych (N=300).

Szkoły / placówki edukacyjne zamykające projekt w pierwszej edycji mają wysoką samoocenę własną skali osiągniętych celów. W pięciostopniowej skali jest ona równa 4,46 czyli powyżej oceny dobrej, która oznaczała ‘cele osiągnięte w bardzo dużym zakresie’. Rzadko sygnalizowano brak realizacji zamierzonych zadań, tylko w 10% (N=300) projektów pojawiły się tego typu problemy. W kontaktach z partnerami najczęściej posługiwano się językami: angielskim, niemieckim, francuskim i włoskim. Mobilności realizowane były głównie do Niemiec (321), Włoch (209), Wielkiej Brytanii (137), Rumunii i Francji. Z danych z raportów statystycznych wynika, że w wyniku realizacji 300 projektów wyjechało co najmniej :

- 829 uczniów, w tym 48 osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- 1489 osób kadry edukacyjnej, w tym 1 osoba ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- 141 osób będących przedstawicielami partnerów stowarzyszonych lub osób towarzyszących.

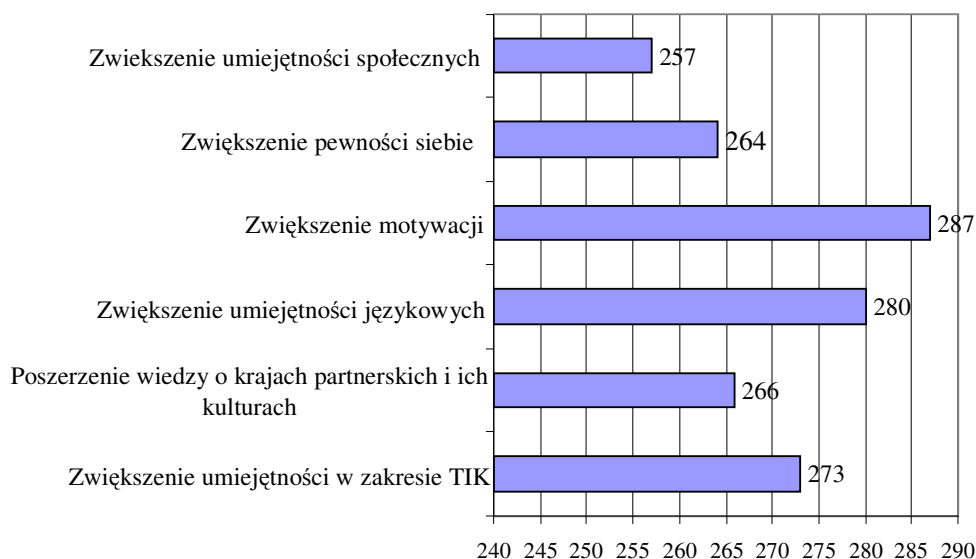
Realizatorzy projektów w 106 przypadkach promowali wczesnoszkolną edukację językową, wielojęzyczność i/lub zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe (CLIL) a w 23 przypadkach wychodzili naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom osób migrujących i osób przemieszczających się w poszukiwaniu pracy.

Realizowane projekty miały wpływ na zachowania uczniów, kadre edukacyjną, na szkołę, a także na społeczność lokalną. Obserwując uczniów, koordynatorzy stwierdzają w raportach statystycznych, że: *zwiększyła się ich motywacja i umiejętności językowe, ale także umiejętność posługiwania się TIK⁴*. W odniesieniu do nauczycieli koordynatorzy artykułowali głównie: *poszerzenie wiedzy o krajach partnerskich i ich kulturach*, a aż 88,3% raportów podkreślono *zwiększenie umiejętności zarządzania projektem* wśród nauczycieli realizujących projekt. Zdaniem raportujących w szkole nastąpiła *poprawa współpracy pomiędzy nauczycielami*, a realizatorzy projektu otrzymali *większe wsparcie ze strony kadry zarządzającej szkołą* a także ze strony rodziców. Większe zaangażowanie ze strony rodziców zauważono w 80,6% projektów, przy realizacji 44,3% projektów wystąpiło poszerzenie współpracy ze szkołami znajdującymi się w najbliższym środowisku, w 32,3% projektach współpracowano z lokalnymi przedsiębiorstwami. Odpowiedzi 300 koordynatorów na pytania raportu statystycznego dotyczące wpływu realizowanego projektu na wykonawców, szkołę i społeczność lokalną ilustruje wykres nr 2.

Wśród problemów zgłaszanych przez koordynatorów projektów wielostronnych pojawiły się głównie problemy administracyjne, takie jak duży nakład pracy administracyjnej, rzadziej zaś: brak czasu na pracę w projekcie, problemy językowe i problemy z komunikacją.

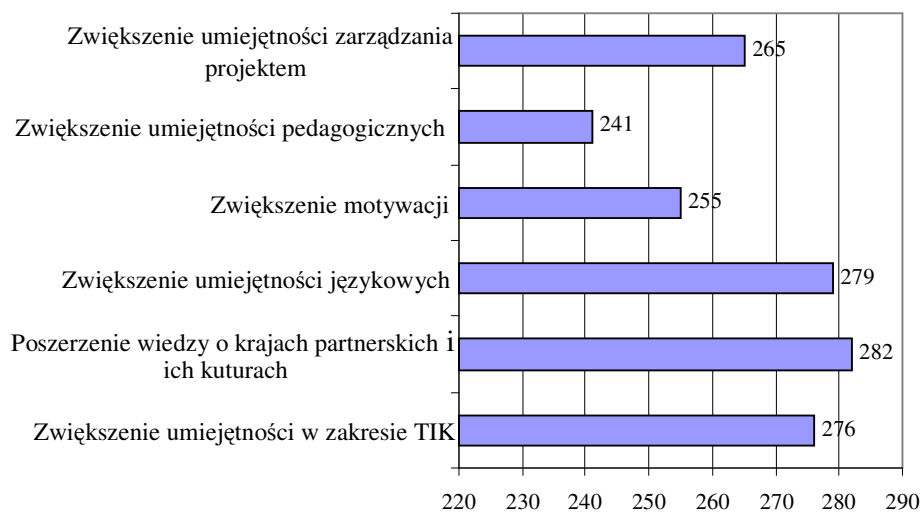
Wykres nr 2 Zestawienie podsumowujące wpływ realizowanych projektów na

a) uczniów:

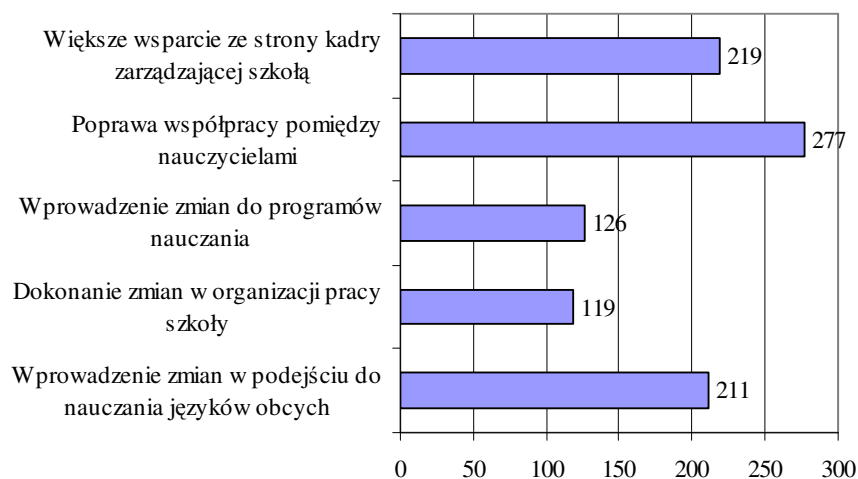

b) kadre edukacyjną szkoły:

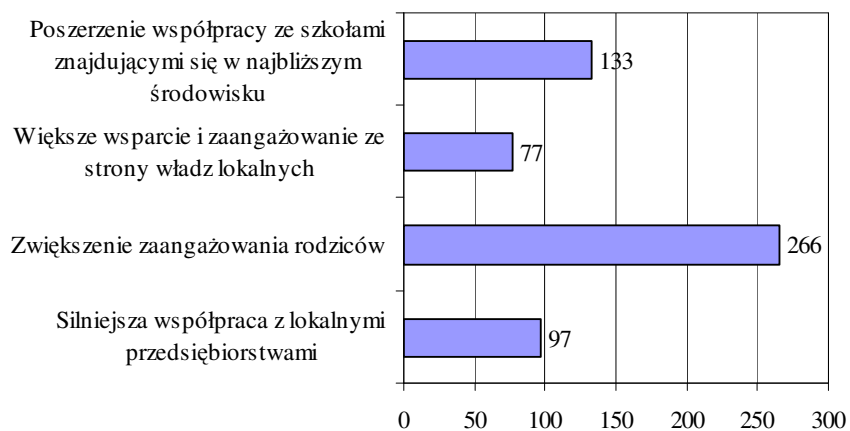
⁴ TIK – technologie informacyjno-komunikacyjne

c) na szkołę

d) na społeczność lokalną

Źródło danych: FRSE, dane własne przygotowane na podstawie końcowych raportów statystycznych; beneficjentów pierwszej edycji programu „Uczenie się przez całe życie” – Comenius

Ocena realizacji wizyt przygotowawczych i seminariów kontaktowych w edycjach w latach 2007 i 2008

W ramach programów: Comenius, Grundtvig i Leonardo da Vinci przyznawane są środki finansowe na realizację wizyt przygotowawczych⁵, których efektem jest stworzenie przyszłego projektu oraz na seminaria kontaktowe⁶, które stwarzają możliwość pozyskania kontaktów i informacji o możliwościach współpracy europejskiej. Wizyty przygotowawcze i seminaria kontaktowe w coraz większym stopniu dotyczą całego programu „Uczenie się przez całe życie” a nie poszczególnych jego podprogramów.

W roku 2007 zrealizowano 314 wyjazdów służących stworzeniu przyszłego projektu partnerskiego dla programów: Comenius, Grundtvig, Leonardo da Vinci. W wizytach przygotowawczych dla programu Comenius udział wzięły 172 osoby, w seminariach kontaktowych 44 osoby – ogółem 204 osoby, czyli 65% całej grupy uczestników tej edycji programu „Uczenie się przez całe życie”. Środki finansowe przyznane na ten cel w programie Comenius wynosiły 212 137,92 EUR. Uczestnicy pochodzili głównie ze szkół podstawowych oraz ogólnokształcących na poziomie gimnazjum. Najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy województw śląskiego i mazowieckiego.

W roku 2008 w programie Comenius zatwierdzono do realizacji 90 wizyt, w tym 50 wizyt przygotowawczych i 40 seminariów kontaktowych. Jeden beneficjent wycofał się. W wyjazdach najliczniej reprezentowani byli pracownicy szkół, między innymi 40 pracowników gimnazjów, 25 pracowników szkół podstawowych oraz 7 pracowników szkół zawodowych.

Najsilniej reprezentowane były województwa: śląskie (16 osób), małopolskie (13), lubelskie (8), świętokrzyskie, podkarpackie (7), podlaskie, pomorskie (5). Przyznane środki finansowe na realizację wyjazdów wyniosły 109 305 EUR.

⁵ Wizyta przygotowawcza umożliwia partnerom potencjalnego projektu spotkanie mające na celu: dopracowanie założeń, celów i metodologii projektu, określenie roli i zdań partnerów, opracowanie budżetu i planu pracy, wspólne wypełnienie wniosku o dofinansowanie projektu.

⁶ Seminarium kontaktowe organizowane przez Narodowe Agencje krajów uczestniczących w programie LLP stwarza możliwość: uzyskania informacji o możliwościach współpracy europejskiej w dziedzinie, której dotyczy seminarium, poznania przedstawicieli instytucji z innych krajów europejskich, utworzenia z nimi grupy partnerskiej, uzyskania konkretnych informacji i wskazówek dotyczących opracowania projektu, uzyskania praktycznych informacji dotyczących procedur, wypełniania formularzy wniosków, zobowiązań finansowych i kontraktowych instytucji, które pozyskały środki finansowe itp.